

Nr 152.

Av herrar Staxäng och Andersson i Gisselås, om skyldighet för vägmyndigheter att vid uppgörelser av markfrågor upprätta specificerad värdesättning på alla de olika poster, som ingå i varje särskilt markförvärv.

I lag om allmänna vägar är stadgat, att för upplåtelse av mark till väg, så ock för annat intrång som orsakas av vägens byggande eller begagnande, vare fastighetens ägare berättigad till ersättning av väghållaren, där ej avtalats eller uppenbarligen förutsatts att ersättning ej skall lämnas.

I nämnda lag stadgas vidare, att där ej överenskommelse träffats om ersättning, skall den, som vill framställa ersättningsanspråk, instämma sin talan till ägodelningsrätten i den ort där fastigheten ligger. Väghållaren stånde jämväl öppet att få frågan om ersättning prövad av ägodelningsrätten.

Angivna utdrag ur lag om allmänna vägar avse en fastighetsägares rätt till ersättning såväl för den mark som erfordras för vägföretag så ock för ett vägföretaget förorsakat intrång och annan skada, försvårad brukning m. m.

Det allmänna förfaringssättet av ifrågavarande ersättningsfrågor är, att vägorganisationerna i första hand söka få till stånd frivilliga överenskommelser. Är detta ej möjligt, handlägges frågan av ägodelningsrätten. Vidare kunna dessa frågor hänskjutas till expropriation.

I alldeles särskilt hög grad äro dessa ersättningsfrågor för jordbruket av stor vikt. Allt större krav ställas numera på vägföretagets såväl bredd som sträckning, vilket särskilt i sistnämnda fallet medför, att stort intrång och försvårad brukning ofta komma att belasta de jordbruk, där vägen drages fram. Beträffande den areal mark, som åtgår till själva vägen, så kan den relativt lätt rättvist värderas, men i fråga om värdesättningen av intrång och försvårad brukning så kräves det, att fullt kvalificerade personer få handlägga ifrågavarande ersättningsfrågor. Här är det av särskild vikt att full rättvisa kan skipas, så att skälig ersättning kommer till stånd för *samtliga* jordbrukare, som beröras av en vägbyggnad.

Vare sig det gäller en värdering genom fria överenskommelser, ägodelningsrätt eller expropriation är det därför nödvändigt att även väghållare kunna prestera ett i detalj fullvärdigt och vederhäftigt värderingsmaterial. Från flera håll har meddelats, att trots att många fastig-

hetsägare låtit genom fackkunnigt folk på jordbrukets område uppgöra ett i varje detalj fullständigt värderingsmaterial rörande ersättning för intrång och försvårad brukning, så har vägförvaltningarnas anbud endast innehållit klumpsummor utan utförlig specifikation.

Detta är till en del förklarligt genom att vägförvaltningarna icke förga över på hithörande område kvalificerad personal, men en ändring bör därför snarast komma till stånd, varvid vägförvaltningarna antingen tilldelas för dessa värderingsfrågor fullt kvalificerad personal eller på annat sätt få möjlighet och jämväl rättighet att i dessa frågor anlita fackkunnigt folk.

Då jordbrukets utövare vid upplåtelse av jord för vägändamål ofta ställas inför mycket svåra ingrepp i fastighetens areal, brukningsvärde eller dess slutliga totalvärde, är det synnerligen viktigt, att hithörande ersättningsfrågor redan vid de preliminära underhandlingarna få en fullt sakkunnig behandling.

Med stöd av vad ovan anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att sådana åtgärder vidtagas, så att vederbörande vägmyndigheter vid uppgörelser av markfrågor förpliktas att upprätta en specificerad värdesättning på alla de olika poster, som ingå i varje särskilt markförvärv.

Stockholm den 22 januari 1947.

Ernst V. Staxäng.

*Andr. Andersson,
Gisselås.*